

FSD3139

Eläin perheenjäsenenä 2014-2015

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Eläin perheenjäsenenä 2014-2015 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto [tuottaja ja jakaja], 2020.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (22.5.2017).

Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD3139. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura (SKS) & Lauren, Kirsi (Itä-Suomen yliopisto) & Niemelä, Reetta & Schuurman, Nora (Itä-Suomen yliopisto) & Syrjämaa, Taina (Turun yliopisto): Eläin perheenjäsenenä 2014-2015 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2017-05-22). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3139>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Kirjoitusohje	5

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Eläin perheenjäsenenä 2014-2015

Aineiston nimi englanniksi: Pets as Family Members 2014-2015

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (22.5.2017).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura (SKS)

Lauren, Kirsi (Itä-Suomen yliopisto)

Niemelä, Reetta

Schuurman, Nora (Itä-Suomen yliopisto. Karjalan tutkimuslaitos)

Syrjämaa, Taina (Turun yliopisto. Humanistinen tiedekunta)

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Hupaniitty, Outi (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Arkisto)

Aineisto luovutettu arkistoon

16.11.2016

Asiasanat

eläimet; ihminen-eläinsuhde; kissa; koira; kotieläimet; lemmikkieläimet; muistelu; muistot; muutos

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: Maatalous- ja metsätieteet; Yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: Kasvit ja eläimet; Sosiaalinen käyttäytyminen ja asenteet

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Aineistossa vastaajat kertovat omasta arjestaan ja kokemuksistaan lemmikkien kanssa niin lapsuudessa kuin nykyhetkessä. Suurin osa muistoista koskee kissoja ja koiria, mutta monella on ollut myös muita eläimiä lemmikkinä, esimerkiksi kaloja, kaneja, hamstereita, lintuja ja kilpinkonnia.

Kirjoittajat ovat kertoneet muisteluissaan esimerkiksi lemmikin roolista perheessä, vuorovai-
kutuksesta eläimen kanssa, ja minkälaisia tavaroita ja ruokia lemmikille on hankittu. Vastaajat
ovat myös kertoneet tarinoita tilanteista, joissa lemmikistä on joutunut eroon tai kun lemmikki
on täytynyt lopettaa, sekä näihin tilanteisiin liittyvistä tunteista. Monet ovat muistelleet lapsuu-
denkodin eläimiä ja arvioineet, miten suhtautuminen kotieläimiin on muuttunut vuosikymmen-
ten aikana. Toiset ovat kirjoittaneet lemmikeistä koko oman elämäntarinansa kautta, toiset taas
vain yksittäisen mieleen painuneen muiston.

Aineisto sisältää 72 kirjoitusta. Osa vastaajista on lähettänyt muistelunsa mukana myös va-
lokuvia lemmikeistään. Keruun järjesti Suomen Akatemian tutkimushanke Eläintentoimijuus
yhteiskunnassa: näkökulmia Suomesta 1890 – 2040, Itä-Suomen yliopiston Ihmistieteellisen
eläintutkimuksen tutkimusryhmä, kirjailija Reetta Niemelä ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seu-
ra.

Vastaajien taustatietoja ovat ikä, sukupuoli, ammatti ja asuinpaikka. Aineistosta on tehty jatko-
käyttäjälle html-versio, jonka hakemiston avulla kirjoituksia on helppo selata.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö, Tapahtuma/prosessi/toiminta, Mediatyyppi: teksti

Perusjoukko/otos: Kaikki suomalaiset, joilla on muistoja lemmikeistä

Aineistonkeruun ajankohta: 10.10.2014 – 31.5.2015

Kerääjät: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

Aineistonkeruun tekniikka: Oma kirjoitus tai päiväkirja: sähköpostilla saatu, Oma kirjoitus tai päiväkirja: paperimuotoinen kirjoitus, Oma kirjoitus tai päiväkirja: verkon kautta saatu

Keruväline tai -ohje: Aineistonkeruuhjeistus: kirjoitusohje

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: itsestään muotoutunut näyte

Kirjoituskutsu julkaistiin Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran nettisivuilla. Kirjoituksen pystyi toimittamaan joko nettisivulla olleella vastauslomakkeella, sähköpostilla tai kirjeitse.

Aineiston määrä: 72 kirjoitusta txt- ja pdf-tiedostoina, joista myös html-tiedostot. Kirjoitusten pituus vaihtelee muutamasta lauseesta 19 sivuun.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Aineisto on kokonaisuudessaan (186 vastausta) arkistoitu Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (SKS) kansanrunousarkistoon.

Kirjoituksista anonymisoitiin arkistoinnin yhteydessä kirjoittajan nimi ja tarkat yhteystiedot, kuten puhelinnumero, sähköposti, tarkka katuosoite ja viittaukset ulkoisiin lähteisiin (esim. blogit). Lisäksi tekstistä poistettiin sellaiset viittaukset kolmansiin henkilöihin, jotka voisivat mahdollistaa tunnistamisen. Kuvista on peitetty ihmisten kasvot. Tietoarkistossa anonymisoidut kohdat on merkitty tekstitiedostoihin [hakasulkein] ja skannattuihin kirjoituksiin [[tuplahakasulkein]]. Sähköpostitse ja vastauslomakkeen kautta lähetetyt vastaukset muutettiin tekstitiedostoiksi. Kirjeitse saapuneet kirjoitukset tallennettiin pdf-muodossa. Kirjoituksissa liitteenä olleet kuvat on tallennettu erillisiksi tiedostoiksi, ja niistä ilmoitetaan tekstitiedostoissa merkinnällä ”Liite: daF3139_xx_kuva.jpg”. Mahdollinen kuvateksti lukee tämän merkinnän yhteydessä.

Julkaisut

Jokinen, Jenni (2020). Lemmikkieläimet, arki ja hyvinvointi: Lemmikkieläinten hyvinvointivaikutukset omistajiensa elämään. Tampereen yliopisto: Yhteiskuntatutkimuksen pro gradu -tutkielma. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202004294485>

Kärkkäinen, Suvi-Katariina (2019). Eläimet ihmisten kasvattajina. Itä-Suomen yliopisto: Kasvatustieteiden pro gradu -tutkielma. <urn:nbn:fi:uef-20191478>

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD3139>

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Erityisehdot

Aineisto saattaa sisältää tunnistetietoja, joita ei ole muutettu (esim. henkilönimiä, asuinpaikka-tietoja, työpaikkojen ja vastaavien nimiä). Aineisto-otteita julkaistaessaan jatkokäyttäjän tulee tapauskohtaisesti harkita, mitä tietoja otteesta täytyy poistaa tai muuttaa tutkimuseettisten käytäntöjen mukaisesti.

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (C) vain tutkimukseen ja ylempiin opinnäytteisiin (esim. pro graduun, lisenssiaatin- ja väitöstutkimukseen).

Liite A

Kirjoitusohje

FSD3139 ELÄIN PERHEENJÄSENEÄ 2014-2015

FSD3139 PETS AS FAMILY MEMBERS 2014-2015

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Keruu lemmikkieläimistä 10.10.2014–31.5.2015

Monille ihmisille lemmikkieläin on rakas perheenjäsen. Lemmikkien kanssa jaetaan elämän arki ja juhla ajallisesti ja tilallisesti. Myös lapsuus eläinten parissa voi olla ikimuistoisten kokemusten aarreaitta.

Toivomme kertomuksia erityisesti kissoista, koirista ja hevosista, mutta muistot ja kokemukset kaikenlaisista lemmikkeinä pidetyistä ovat erittäin tervetulleita ja arvokkaita. Pyrihän ajoittamaan muistosi ja kertomuksesi eri osat mahdollisimman tarkasti esimerkiksi vuosikymmenen mukaan. Kerro myös, mihin paikkaan kertomuksesi liittyy. Otamme mielellämme vastaan myös lemmikkien valokuvia ja muuta kuvallista aineistoa.

- 1. Millaisia muistoja sinulla on lemmikkieläinten kanssa elämisestä kotona?**
Miten lemmikkieläimet ovat eläneet kodin tiloissa? Missä lemmikit ovat syöneet ja nukkuneet? Minkälaisia paikkoja ja esineitä lemmikkien käytössä on ollut? Mitä tavaroita ja palveluja lemmikeille on hankittu? Millaista ruokaa lemmikit ovat syöneet? Millaisia suhteita lemmikeillä ja eri perheenjäsenillä on ollut? Miten lemmikkejä on valokuvattu?
- 2. Kerro lemmikkieläinten liikkumisesta kodin ulkopuolella.**
Miten itsenäisesti lemmikit ovat liikkuneet ulkona? Miten olet ulkoiluttanut kissaa tai koiraa? Millaisia reittejä ja paikkoja teillä on? Minkälaisia eläinten välisiä ystävyys-, pelko- tai muita suhteita olet havainnut? Miten muut ihmiset ovat reagoineet lemmikkiisi ja sinuun?
- 3. Kerro, miten olet järjestänyt lemmikkisi hoidon, kun itse olet muualla.**
Millä perusteilla olet valinnut lemmikillesi hoitajan tai hoitopaikan, kun olet esimerkiksi matkoilla? Millainen kokemus hoidosta tai hoitopaikasta oli itsellesi ja lemmikillesi? Millä tavalla lemmikkisi hoito on vaikuttanut omiin tai perheesi menoihin tai ihmissuhteisiin? Miltä sinusta itsestäsi on tuntunut olla erossa lemmikistäsi?
- 4. Millaisissa tilanteissa olet joutunut eroon lemmikistäsi?**
Mistä syystä olet joutunut luopumaan lemmikistäsi tai päättänyt olla luopumatta siitä? Kerro lemmikin kuolemaan tai katoamiseen liittyvistä tilanteista ja kokemuksista. Jos lemmikkisi lopetettiin, miten päätös lopettamisesta ja lopetustavasta tehtiin, ja millainen oli eläinlääkärin rooli? Millainen kokemus sinulle jäi tilanteesta? Miten muut ihmiset ovat suhtautuneet lemmikkisi menetyksen aiheuttamiin tunteisiin?
- 5. Kerro lapsuuden eläinkokemuksistasi.**
Oliko sinulla lapsena lemmikkejä? Miten muutoin olit eläinten kanssa tekemisissä? Miten lapsuuden eläinkokemukset ovat vaikuttaneet myöhempään suhteeseen eläimiin? Miten eläinten parissa syntyneet kokemukset ovat vaikuttaneet omakuvaasi, jos ovat? Miten mielestäsi syntyy kiinnostus ja rakkaus eläimiin? Eroavatko lasten tavat kohdata eläimet mielestäsi jollain lailla aikuisten tavasta?
- 6. Miten kuvailisit vuorovaikutusta ja yhteistyötä sinun ja lemmikkisi välillä?**
Mistä tietää, että vuorovaikutus lemmikin kanssa on hyvää ja vastavuoroista? Minkälaisia

tunteita eläimen läheisyys ja kiintymys synnyttää? Millaiset tilanteet herättävät negatiivisia tunteita? Opettaako eläimen läsnäolo arjessa asioita tai taitoja, joita muuten ei voisi oppia? Millaista apua tai hyötyä eläimestä on ollut arjessasi tai työssäsi? Miten lemmikkeihin kohdistuvat vuorovaikutus- tai hoitotavat ovat kehittyneet vuosien varrella? Miten ihmisten asenteet tai arvostukset eri lemmikkieläimiä kohtaan muuttuneet sinä aikana, kun itse olet pitänyt lemmikkejä?

Keruun järjestävät Suomen Akatemian tutkimushanke [Eläinten toimijuus yhteiskunnassa: näkökulmia Suomesta 1890–2040](#), Itä-Suomen yliopiston [Ihmistieteellisen eläintutkimuksen tutkimusryhmä](#), kirjailija Reetta Niemelä ja SKS.

Keruun tuloksista tiedotamme lokakuussa 2015 kansainvälisellä eläinten viikolla.

Vastaajien kesken arvomme kirjapalkintoja.

Lisätietoja:

SKS:n kansanrunousarkisto, p. 0201 131 240, keruu@finlit.fi

Vastausohjeet

Kirjoita omalla kielelläsi ja tyylilläsi. Voit osallistua omalla nimellä tai nimimerkillä.

Kirjoita vastaukseesi suostumukseksi siihen, että lähettämäsi aineisto arkistoidaan tutkimuskäyttöön nimelläsi SKS:n arkistoon ja nimettömänä Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon tai ilmoita, jos haluat vastauksesi arkistoitavan nimimerkillä. Tutustu [SKS:n arkistojen keruuohjeisiin](#).

Lähetä kirjoituksesi 31.5.2015 mennessä

- alla olevalla lomakkeella tai
- postitse osoitteeseen Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, kansanrunousarkisto, PL 259, 00171 Helsinki, merkitse kuoreen tunnus ”Lemmikki” tai
- sähköpostin liitetiedostona osoitteeseen keruu@finlit.fi, merkitse aihekenttään tunnus ”Lemmikki”.

Kirjoita vastauksesi alle tai liitä kirjoituksesi tekstitiedostona.

Jos kirjoituksesi ylittää 5 000 merkkiä, liitä teksti tiedostona.

Liitä tiedosto

Nimi *

Ammatti

Syntymäaika

Päivä

Kuukausi

Vuosi

Osoite *

Puhelin *

Sähköposti *

Sukupuoli

mies

nainen

Lupa kirjoituksen arkistointiin *

Kirjoitukseni saa arkistoida tutkimuskäyttöön nimelläni SKS:n kansanrunousarkistoon.

Kirjoitukseni saa arkistoida tutkimuskäyttöön nimettömänä SKS:n kansanrunousarkistoon.

Kirjoitukseni saa arkistoida tutkimuskäyttöön nimettömänä [Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon](#).

